

NO 7

5. juli 1949

49. årgang

SAMARBEJDSUDVALG VED DANSKE STATSBANER

I den kommission, der i 1943 blev nedsat for at revidere statens tjenestemandsløve, blev der under forhandlingerne i kommissionen af repræsentanterne for Centralorganisation I fremsat forslag om en udvidelse af tillidsmændenes beføjelser, således at der blev givet disse adgang til på nærmere hold at følge administrationens arbejde i de forskellige grene. Der blev fremsat ønske om, at der opstilledes generelle retningslinier for en udvidelse af forhandlingsreglerne, således at de kunne danne grundlag for udarbejdelsen af mere specificerede regler for de enkelte styrelser.

Om betimeligheden af en sådan ordning herskede der afvigende opfattelser indenfor kommissionen, men da spørgsmålet var af mere administrativ art end af lønmæssig karakter, mente kommissionen det rigtigst ikke at komme nærmere ind på de synspunkter, der i denne forbindelse blev gjort gældende, ligesom man heller ikke ønskede at fremsætte forslag om opgavens eventuelle løsning, men henstillede, at de overvejelser, som skulle finde sted, blev henlagt til et om dette spørgsmål specielt nedsat udvalg.

I henhold hertil nedsatte finansministeriet i marts 1948 et udvalg med afdelingschef i finansministeriet, Ulrik Andersen, som formand, og samtlige centralorganisationer samt de forskellige styrelsesgrene under staten blev repræsenteret i udvalget.

Dette udvalg har nu afsluttet sit arbejde, og reglement for oprettelse af samarbejdsudvalg

indenfor statens styrelse er udarbejdet, hvorefter samarbejdsudvalgene kan træde ud i det praktiske liv.

Med dette krav gennemførelse er tjenestemandsgeselskaberne kommet på linie med, hvad arbejderne i det private erhverv for nogle år siden fik gennemført.

Tanken om oprettelse af samarbejdsudvalg er, omend under andre benævnelser, af gammel dato; f. eks. blev der i årene lige efter den første verdenskrigs afslutning af Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbund ved en overenskomst-situation fremsat krav om, at der oprettedes »bedriftsnævn« indenfor virksomheder, der beskæftigede medlemmer af den nævnte organisation. I disse nævn, hvor arbejderne skulle være repræsenteret, havde administrationen pligt til at fremlægge regnskaber o. desl., således at arbejderne fik indblik i virksomhedernes interne ledelses dispositioner.

Omtrent samtidig med kravets fremkomst, indtraf et voldsomt prisfald, hvilket af arbejdsgiverne blev anvendt som begrundelse for en lønreduktion, og da der ikke opnåedes enighed herom, erklærede arbejdsgiverne lockout. Smedeforbundet fik da andet at tænke på, således at der ikke ved denne lejlighed blev gjort skridt til at føre forslaget om »bedriftsnævn« ud i livet.

Ønsket om oprettelse af disse nævn havde sin oprindelse i arbejderbevægelsens politiske program, nemlig indførelse af økonomisk demokrati, hvilket i sit indhold betyder social tryk-
hed for alle arbejdere.

At et samarbejde mellem arbejdsgivere og

arbejdere om den bedst mulige udnyttelse af produktionsapparatet har givet gode resultater, foreligger der klare beviser for.

Under den nylig afsluttede verdenskrig blev der i England efter overenskomst indført »produktionsudvalg«, og efter de oplysninger, der er fremkommet efter krigen, var dette medvirkende til en betydelig forøgelse af produktionen.

Da USA kom med i krigen, blev tanken også taget op der med et udmærket resultat.

Efter krigen, hvor atmosfæren har været fyldt med sociale problemer, har man taget denne krigstidens foranstaltning til efterretning i adskillige lande. Man har indset det rigtige i, at det praktiske arbejdets mænd bliver taget med på råd for at fremme produktiviteten, også når fredens gerning skal øves.

Sverige og Norge har indenfor deres statsstyrelser i nogen tid haft samarbejdsudvalg, men megen erfaring er ikke indhentet endnu, således at det er for tidligt at udtale sig om resultaterne heraf for disse 2 landes vedkommende.

Dansk Lokomotivmands Forening, der sammen med de andre tjenestemandorganisationer har været medvirkende til, at institutionen nu er en realitet, tilsiger sin støtte og gode vilje til, at denne foranstaltning kan tjene sit formål.

Uddrag af betænkning angående oprettelse af samarbejdsudvalg ved statens virksomheder afgivet af det af finansministeriet under 9. marts 1948 nedsatte udvalg.

Under 9. marts 1948 har finansministeren tilskrevet afdelingschef Ulrik Andersen således:

»Af statstjenestemændenes centralorganisation I (funktionærklasserne) og centralorganisation II (embedsklasserne) er der overfor finansministeriet fremsat ønske om, at spørgsmålet om oprettelse af samarbejdsudvalg indenfor statens institutioner må blive taget op til behandling, idet der bl. a. er henvist til udtalelserne i den af lønningskommissionen af 1943 afgivne betænkning (2. del, 1. bind, side 6) samt til, at der mellem arbejdsgiverorganisationerne og De samvirkende fagforbund er truffet aftale om oprettelse af samarbejdsudvalg, ligesom der indenfor Københavns kommune er udarbejdet regler for tilsvarende udvalg for de ved kommunen beskæftigede arbejdere og funktionærer.

Da finansministeriet har ment at kunne imødekomme centralorganisationernes ønske om nedsæt-

telse af et udvalg til undersøgelse af omhandlede spørgsmål, skal jeg anmode Dem om at indtræde som medlem af dette udvalg og som formand lede dettes arbejde samt til sin tid, når udvalgets arbejde er afsluttet, foranledige, at der tilstilles mig en redegørelse for resultatet af udvalgets overvejelser.

Samtidig har jeg anmodet følgende om at indtræde som medlemmer af udvalget:

Kontorchef i finansministeriet H. Engmann,
Trafikchef N. C. D. Johnsen, Generaldirektoratet for statsbanerne,
Kontorchef i Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet M. C. Nielsen,
Kontorchef i Departementet for told- og forbrugsafgifter J. V. Henriksen,
Ekspeditionssekretær i Direktoratet for sindssygevæsenet I. Unsgaard,
Sekretær J. K. F. Jensen og
Lokomotivfører Soph. Jensen, begge udpeget af statstjenestemændenes centralorganisation I (funktionærklasserne),
Billetkasserer P. From Hansen, udpeget af statstjenestemændenes centralorganisation II (embedsklasserne),
Kontorchef Chr. Strøm, udpeget af Danske statsembedsmænds samråd.
Som udvalgets sekretær vil fuldmægtig i finansministeriet M. Rützou fungere.

Under udvalgsbehandlingen har der været ført forhandlinger med De samvirkende fagforbund, der har været repræsenteret ved sekretær Kai Lindberg og sekretær Holger Jensen, forretningsfører i Dansk arbejdsmandsforbund Alfr. Petersen samt afdelingsformand F. Broholm og sekretær Henry Gran, Dansk handels- og kontormedhjælperforbund.

I. Indledende bemærkninger.

I den af lønningskommissionen af 1943 under 26. marts 1946 afgivne betænkning er det oplyst, at der af centralorganisation I's repræsentanter i kommissionen har været fremsat ønske bl. a. om en udvidelse af beføjelserne for personalets tillidsmænd, således at der blev givet disse adgang til på nærmere hold at følge administrationens arbejde. Kommissionen fandt det imidlertid rigtigst, at det fremdragne spørgsmål, der rejstes på et sent tidspunkt af kommissionens arbejde, og som iøvrigt mere var af administrativ end af lønningsmæssig karakter, blev henlagt til overvejelse og behandling i et særligt udvalg.

Til denne udtalelse har centralorganisationerne henvist, jfr. udvalgets foranstående kommissorium, idet man samtidig har henledt opmærksomheden på den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund truffede overenskomst om oprettelse af samarbejdsudvalg.

Ved den nævnte overenskomst, der er sluttet den 6. juni 1947, er der indenfor privaterhvervet sket en efter udvalgets opfattelse meget betydningsfuld nydannelse, idet der ved oprettelsen af samarbejdsudvalg med repræsentanter for arbejdsgiveren og de af denne beskæftigede funktionærer og arbejdere er skabt et særligt organ til varetagelse af specielle opgaver, hvis løsning er af fælles interesse for alle parter.

Efter overenskomstens § 5 er det enkelte udvalg et organ for samarbejde, rådgivning og oplysning, og det er i paragraffen nærmere opregnet, hvilke opgaver der påhviler udvalget. Herefter gælder følgende:

a. For at fremme produktionen skal udvalget behandle spørgsmål vedrørende rationel drift, herunder spørgsmål om de tekniske hjælpemidler, tilrettelægning af arbejdet, materialebesparelser o. lign., således at der tilsigtes en sådan organisering af arbejdsprocessen, at produktionseffektiviteten forøges mest muligt med det formål at nedsætte produktionsomkostningerne, skabe billigere varepriser og gavne virksomheden, de i virksomheden ansatte og samfundet som helhed.

Udvalget skal tillige virke for den bedst mulige erhvervsuddannelse indenfor virksomheden.

b. For at skabe de bedst mulige arbejdsforhold og dermed fremme tilfredsheden ved arbejdet skal udvalget behandle spørgsmål vedrørende arbejderne velfærd, sikkerhed, sundhed og tryghed i ansættelsen samt lignende spørgsmål arbejdsforholdene vedrørende.

Udvalget skal, hvis der bliver tale om indskrænkninger eller omlægning i virksomhedens drift, i så god tid som muligt behandle sådanne spørgsmål med det formål at gøre overgangen så lempelig som muligt for de deraf berørte arbejdere.

c. Med det formål at give de ansatte størst mulig interesse for virksomhedens drift påhviler det arbejdsgiveren at give samarbejdsudvalget sådanne oplysninger vedrørende virksomhedens økonomiske forhold og stilling indenfor branchen, som er af betydning for produktionsvilkårene og afsætningsmulighederne som helhed. Regnskabsmæssige oplysninger gives i samme omfang, som normalt gives aktionærer gennem det på selskabets årlige generalforsamling aflagte regnskab. Oplysninger kan ikke kræves om forhold, hvorved virksomhedens interesser skades. Oplysninger kan heller ikke kræves om personlige forhold.

I overenskomstens § 7, stk. 2, er det udtalt, at samarbejdsudvalgene ikke kan befatte sig med spørgsmål, der vedrører oprettelse, forlængelse, opsigelse, fortolkning eller tilpasning af kollektive lønoverenskomster, eller overhovedet sådanne spørgsmål vedrørende arbejdsvilkårenes regulering, der normalt behandles ad fagretslig vej.

De nærmere regler for samarbejdsudvalgenes nedsættelse og sammensætning findes i overenskomstens §§ 1—3, hvortil der henvises.

Det kan i denne forbindelse oplyses, at der også indenfor Københavns kommune er givet regler for oprettelse af samarbejdsudvalg.

Også i Norge og Sverige er oprettet samarbejdsudvalg indenfor de offentlige virksomheder, og man har til orientering for udvalget indhentet nærmere oplysninger om de indenfor statstyrelserne i de nævnte lande herom givne regler. Under hensyn til forskellighederne i de almindelige regler om forhandlingsretten for tjenestemændene og den forskelligartede opbygning af disses organisationer samt under hensyn til de afvigende måder, hvorpå administrationen er tilrettelagt i de forskellige lande, har udvalget ikke fundet det påkrævet nærmere at redegøre for, hvorledes samarbejdsudvalgstanken er ført ud i livet de forskellige steder, men man mener at kunne indskrænke sig til at fastslå, at man i det væsentlige tilstræber samme formål, som har fundet udtryk i den før nævnte danske overenskomst, og at samarbejdsudvalgenes sammensætning ikke principielt adskiller sig fra de danske regler, selv om forholdene har gjort afvigelser på ikke uvæsentlige punkter nødvendige.

II. Udvalgets indstilling.

Der er indenfor udvalget enighed om, at man for statens vedkommende på tilsvarende måde som inden for privaterhvervet bør søge oprettet samarbejdsudvalg indenfor de enkelte statsstyrelser, idet man ikke ser rettere, end at de fordele, som indenfor privaterhvervet er tilstræbt ved disse udvalg, også bør søges opnået indenfor statens forskellige virksomheder til gensidig fordel for institutionen og de deri beskæftigede. Det er udvalgets opfattelse, at et udvidet samarbejde mellem personalet og ledelsen i de forskellige statsinstitutioner vil kunne være frugtbringende, idet der herved bl. a. åbnes større mulighed for, at de gensidige erfaringer kan udnyttes, ligesom det i det hele efter udvalgets opfattelse må anses for en fordel, at der indenfor de grænser, der i den ovenfor omtalte overenskomst er fastlagt for samarbejdsudvalgenes virksomhedsområde, finder et samarbejde sted til fremme af ledelsens og personalets sammenfaldende interesser.

Ganske vist kræver gennemførelsen af en samarbejdsudvalgsordning indenfor statens mangedelte og stærkt opdelt administrationsområde, at der oprettes et betragteligt antal udvalg, men det må herved erindres, at udvalgenes oprettelse og funktion ikke kræver noget større ydre apparat og ej heller er forbundet med betydelige udgifter, ligesom behandlingen i udvalgene af de forskellige under disse hørende spørgsmål ikke kan virke hæmmende på de enkelte styrelses forretningsgang og administration. Der kan derfor ikke efter udvalget opfattelse anføres sådanne indvendinger mod samarbejdsudvalgssystemets indførelse indenfor statens område, at tanken herom må frarådes.

Imidlertid er det klart, at den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagfor-

bund oprettede overenskomst af 6. juni 1947 ikke direkte lader sig overføre til statens område.

Det må nemlig herved for det første tages i betragtning, at det af staten beskæftigede personale er opdelt i 2 hovedgrupper, nemlig på den ene side statstjenestemændene, der en ansat på de i statstjenestemandsløven fastlagte vilkår, og på den anden side de løst antagne arbejdere og funktionærer, hvis ansættelsesvilkår for flertallets vedkommende er fastlagt ved overenskomst med det pågældende fagforbund. I tjenestemandsløvens §§ 21—25 er der givet nærmere regler om tjenestemændenes adgang til dannelse af forhandlingsberettigede organisationer samt regler for forhandlingsrettens omfang og om voldgift. De omhandlede regler er specielle for tjenestemændene og må tages i betragtning ved udformningen af reglerne for oprettelse af eventuelle samarbejdsudvalg. Disse udvalg må på den anden side være fælles for det fast ansatte og det løst antagne personale, idet organiseringen af 2 sæt samarbejdsudvalg indenfor samme etat må anses for ganske u hensigtsmæssig. Men netop under hensyn til, at udvalgene bør være fælles for de to omhandlede personalegrupper, er det påkrævet, at der på forskellig vis gøres afvigelser fra den foran nævnte overenskomsts regler.

Det er også nødvendigt på grund af mange større statsvirksomheders specielle struktur, som f. eks. statsbanernes eller post- og telegrafvæsenets, der næppe kan sammenlignes med privaterhvervets virksomheder, hvorved det iøvrigt må bemærkes, at den før nævnte overenskomst kun omfatter virksomheder indenfor industri og håndværk, men ikke transportvirksomhed m. v.

For enkelte ganske særlige områder indenfor statsstyrelsen vil der kunne rejses spørgsmål om, hvorvidt samarbejdsudvalg overhovedet vil være på deres plads. Der tænkes herved på de militære enheder under hær og søværn. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at de opgaver, der ifølge det foranstående er tiltænkt samarbejdsudvalgene, også foreligger på de militære områder, og man finder derfor, at der bør tilvejebringes mulighed for oprettelse af militære samarbejdsudvalg, idet man dog er klar over, at de almindelige regler, der opstilles vedrørende udvalgenes sammensætning m. v., kun vil kunne finde anvendelse på militære enheder med sådanne fravigelser, som de specielle forhold indenfor hær og søværn gør påkrævede.

Ud fra de anførte synspunkter har udvalget udarbejdet det nedenstående udkast til reglement vedrørende oprettelse af samarbejdsudvalg indenfor statens styrelser m. v., idet man samtidig har fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte forklarende bemærkninger til hver paragraf i et særligt tillæg til udkastet.

Der er indenfor udvalget enighed om at indstille det foreslåede reglement til godkendelse af finansministeren, og det tilføjes, at der af udvalget har været ført forhandlinger med repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, der også for sit vedkommende har tiltrådt det foreliggende udkast med de dertil hørende bemærkninger.

III. Reglement angående oprettelse af samarbejdsudvalg indenfor statens styrelser m. v.

§ 1.

Indenfor hver af de i statstjenestemandsløven af 6. juni 1946 omhandlede styrelser, institutioner m. v. oprettes samarbejdsudvalg efter nedenstående regler, når enten vedkommende styrelse eller en i henhold til tjenestemandsløvens § 21, stk. 1, anerkendt tjenestemandorganisation fremsætter anmodning derom, og der ved styrelsen m. v. er ansat mindst 25 heldagsbeskæftigede, hvorved i denne forbindelse forstås sådanne beskæftigede, for hvem den gennemsnitlige daglige arbejdstid udgør mindst 5 timer. Tilsvarende gælder, når anmodningen fremsættes af De samvirkende fagforbund, og det organiserede ikke-tjenestemandsansatte personale med heldagsbeskæftigelse under styrelsen m. v. udgør mindst 10 pct. af de ved styrelsen til stadighed heldagsbeskæftigede.

I tilfælde, hvor det skønnes hensigtsmæssigt, kan der for flere selvstændige institutioner indenfor samme styrelse oprettes eet fælles udvalg.

Når særlige forhold taler derfor, kan der oprettes flere udvalg indenfor samme styrelse. I så fald organiseres disse som et hovedudvalg og det fornødne antal lokale udvalg samt eventuelt et eller flere distriktsudvalg.

Hovedudvalget behandler de i § 5 nævnte spørgsmål, der er fælles for hele styrelsens område.

Lokale udvalg kan oprettes, når der ved vedkommende tjenestested til stadighed er beskæftiget mindst 25 ansatte (heldagsbeskæftigede), og udvalgets oprettelse anbefales af vedkommende hovedudvalg og godkendes af det i § 13 omhandlede centraludvalg. Udvalgene behandler de i § 5 nævnte spørgsmål, der alene er af lokal karakter. Når der indenfor en styrelse findes flere tjenestesteder i samme by med fælles stedlige interesser, kan sådanne tjenestesteder indgå under eet fælles lokalt udvalg, såfremt der på mindst et af tjenestestederne beskæftiges 25 ansatte eller flere.

Distriktsudvalg kan nedsættes for et større lokalt område, og behandler de i § 5 omhandlede spørgsmål, der alene er af betydning for dette område.

Såfremt det ved behandlingen af et overfor et lokalt udvalg eller distriktsudvalg fremsat forslag viser sig, at dette ligger udenfor udvalgets kompetence, skal det af udvalgets formand afgives til det udvalg, hvorunder forslaget måtte henhøre.

Hvor samarbejdsudvalg ikke oprettes, kan de i § 5 omhandlede spørgsmål dog drøftes mellem institutionens ledelse og personalets tillidsmænd.

Ved militære enheder under hær og søværn finder de i nærværende reglements §§ 1—4 omhandlede regler anvendelse med de afvigelser, som de militære forhold gør påkrævet.

§ 2.

Samarbejdsudvalgene skal bestå af lige mange repræsentanter for styrelsen og personalet. Styrrelsen af samarbejdsudvalgene, herunder hoved-

udvalg og eventuelle distriktsudvalg, fastsættes i hvert enkelt tilfælde af det i § 13 omhandlede centraludvalg til i almindelighed 5 eller 7 fra hver side, afhængig af antallet af tjenestemænd og løst antagne, der beskæftiges ved vedkommende styrelse. I mindre styrelser samt hvor forholdene iøvrigt taler derfor, kan størrelsen af samarbejdsudvalgene af centraludvalget fastsættes til 3 fra hver side.

Personalets repræsentation i samarbejdsudvalgene — herunder såvel hoved- som distriktsudvalg — fastsættes, efter forudgående indbyrdes forhandling, af de overfor vedkommende styrelse anmeldte forhandlingsberettigede tjenestemandsoorganisationer; — såfremt der under vedkommende styrelse (herunder lokale tjenestesteder eller distrikter) beskæftiges ikke-tjenestemandsansatte heldagsbeskæftiget personale i et antal, der svarer til 10 pct. af det samlede personale — tillige af de samvirkende fagforbund.

På tilsvarende måde sammensættes lokaludvalgene, dog at antallet af personalets repræsentanter ikke må overstige 3, hvoraf mindst 2 skal være tjenestemænd, idet det ikke-tjenestemandsansatte personale dog kun repræsenteres i lokaludvalgene, såfremt antallet af det indenfor pågældende område til stadighed heldagsbeskæftigede løst antagne personale mindst andrager 10 pct. af det samlede antal.

Centraludvalget godkender henholdsvis fastsætter i hvert enkelt tilfælde fordelingen af samarbejdsudvalgsmedlemmer mellem de forannævnte organisationer, jfr. § 13.

Styrelsen er frit stillet ved valget af repræsentanter til samarbejdsudvalgene. Dog er det en forudsætning, at den ansvarlige ledelse altid er repræsenteret.

Personalets repræsentanter bør udvælges blandt de forskellige tjenestegrupper, således at udvalgene får en alsidig faglig sammensætning.

§ 3.

For så vidt personalet i vedkommende styrelse har anmeldt tillidsmænd, sker valget af personalets repræsentanter i samarbejdsudvalgene blandt disse. Skal der vælges flere medlemmer, end der er tillidsmænd, foretages valget blandt de i institutionen iøvrigt ansatte, der har arbejdet mindst 1½ år i de sidste 2 år på vedkommende arbejdssted.

§ 4.

Udvalgenes medlemmer vælges for en periode af 2 år, dog således, at hvervet automatisk ophører, hvis en af de valgte ophører med at være tillidsmand eller ikke mere er beskæftiget i institutionen. Ved et medlems afgang udpeges efterfølgeren for den resterende valgperiode efter reglerne i § 2.

§ 5.

Udvalget er et organ for samarbejde, rådgivning og oplysning. Samarbejdsudvalget har følgende opgaver:

a. For at fremme institutionens effektivitet skal udvalget behandle spørgsmål vedrørende rationel drift, herunder spørgsmål om tekniske hjælpemidler, tilrettelægning af arbejdet, materialebesparelser og lignende, således at der tilsigtes en sådan organisering af arbejdsprocessen, at arbejds effektiviteten forøges mest muligt med det formål at nedsætte omkostningerne og gavne institutionen, de i institutionen ansatte og samfundet som helhed.

Udvalget skal tillige virke for den bedst mulige erhvervsuddannelse af de indenfor institutionen beskæftigede personer, med mindre dette formål i forvejen varetages af andre organer, i hvilket personalet er repræsenteret.

b. For at skabe de bedst mulige arbejdsforhold og dermed fremme tilfredsheden ved arbejdet skal udvalget behandle spørgsmål vedrørende de beskæftigedes velfærd, sikkerhed, sundhed og tryghed i ansættelsen samt lignende spørgsmål arbejdsforholdene vedrørende.

Udvalget skal, hvis der bliver tale om indskrænkninger eller omlægning i institutionens virksomhed, i så god tid som muligt behandle sådanne spørgsmål med det formål at gøre overgangen så lempelig som muligt for de deraf berørte personer i institutionen.

c. Med det formål at give de ansatte størst mulig interesse for institutionens virksomhed påhviler det institutionslederen at give samarbejdsudvalget oplysninger vedrørende institutionens regnskabsmæssige og økonomiske forhold og stilling til bedømmelse af de vilkår, under hvilke institutionens arbejde udføres. Oplysninger kan ikke kræves om forhold, hvorved institutionens interesser skades. Oplysninger kan heller ikke kræves om personlige forhold.

Udover de foran under a—c omhandlede spørgsmål kan samarbejdsudvalget ikke befatte sig med spørgsmål, om hvilke de anerkendte tjenestemandsoorganisationer i henhold til tjenestemandsoovens regler har forhandlingsret, og ej heller med spørgsmål om enkeltmands ansættelse eller afskedigelse. Udvalget kan heller ikke befatte sig med spørgsmål, der vedrører oprettelse, forlængelse, opsigelse, fortolkning eller tilpasning af kollektive lønoverenskomster eller overhovedet sådanne spørgsmål vedrørende arbejdsvilkårenes regulering, der normalt behandles ad fagretslig vej.

§ 6.

Repræsentanterne i de nedsatte udvalg kan overfor udvalgene på eget initiativ eller på opfordring fremsætte forslag til forbedring af arbejdets effektivitet eller som kan tjene til at opnå og bevare gode og rolige forhold indenfor den enkelte institution.

Udvalgene skal ved behandlingen af de fremsatte forslag søge at opnå enighed om disse; er dette ikke muligt, skal der i den under § 10 nævnte

protokol gives en redegørelse for de enkelte par-
ters stilling til de forslag, hvorom der ikke er op-
nået enighed.

§ 7.

Samarbejdsudvalgene, herunder hovedudvalg og distriktsudvalg, afholder ordinært møde en gang hvert kvartal. Ekstraordinært møde kan afholdes efter bestemmelse af formanden, eller når et flertal af personalerepræsentanter fremsætter anmodning derom med angivelse af de spørgsmål, som ønskes behandlet. Formanden drager da omsorg for, at møde indkaldes indenfor en frist af 8 dage.

Lokale udvalg afholder møde efter tilsvarende regler, normalt dog kun een gang hvert kvartal.

Formanden for udvalget udpeges af styrelsen blandt dennes repræsentanter i udvalget og sekretæren af og blandt personalets repræsentanter.

Dagsorden til møderne udarbejdes af formanden og sekretæren i fællesskab og tilstilles hvert medlem mindst 3 dage før mødet skal afholdes.

§ 8.

Ved behandlingen af specielle spørgsmål i et samarbejdsudvalg, herunder hovedudvalg, men ikke distriktsudvalg eller lokale udvalg, kan der tilkaldes en indenfor institutionen ansat person med speciel sagkundskab i det pågældende emne. Udvalget kan også, såfremt der er enighed herom, hidkalde andre sagkyndige til at udtale sig om et sådant specielt spørgsmål.

Hvis en af grupperne i et samarbejdsudvalg, herunder hovedudvalg, men ikke distriktsudvalg eller lokale udvalg, fremsætter ønske derom, skal der udpeges et underudvalg til behandling af bestemte opgaver. Underudvalget skal afgive rapport til det samlede udvalg.

§ 9.

Der tillægges medlemmerne af samarbejdsudvalget befordringsgodtgørelse og time- og dagpenge efter reglerne i tjenestemandslovens §§ 965 og 966.

Hvis der på styrelsens foranledning afholdes møde i arbejdstiden, må dette ikke medføre lønningstab for udvalgets medlemmer.

§ 10.

Over forhandlingerne i udvalget fører sekretæren en protokol, der underskrives af formanden og sekretæren.

I det i § 13, 3. stk., omhandlede tilfælde påhviler det formanden at drage omsorg for, at der tilstilles centraludvalget det foreskrevne uddrag af protokollen.

§ 11.

Udvalgene giver på egnet måde personalet meddelelse om deres arbejde. Da oplysninger om institutionens forhold kan være af fortrolig karakter, påhviler der udvalgenes medlemmer tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der udtrykkelig gives som fortrolige eller som de véd eller skal kunne indse er en faglig eller forretningsmæssig hemmelighed.

§ 12.

De med udvalgene forbundne omkostninger bestrides af styrelsen, som også må drage omsorg for passende lokale til møderne.

§ 13.

Der nedsættes et centraludvalg, bestående af 4 af finansministeren valgte repræsentanter for styrelserne og 4 repræsentanter for personalet, hvoraf 1 vælges af statstjenestemændenes centralorganisation I, 1 af statstjenestemændenes centralorganisation II, 1 af danske statsemployer-samråd og 1 af de samvirkende fagforbund.

Dette udvalg har til opgave:

- 1) at virke fremmende for samarbejdsudvalgenes virksomhed,
- 2) at virke vejledende for nedsatte samarbejdsudvalg,
- 3) at godkende eller træffe bestemmelse om størrelsen og fordelingen af repræsentationen i samarbejdsudvalgene, jfr. § 2, stk. 1 og 4,
- 4) at fortolke nærværende ordningsbestemmelser og i tvivlstilfælde afgøre, hvorvidt der indenfor en styrelse skal nedsættes samarbejdsudvalg, eventuelt distrikts- eller lokaludvalg,
- 5) og at være organ for behandling af brud på bestemmelserne.

Til varetagelse af de under 1 og 2 nævnte opgaver påhviler det centraludvalget gennem de offentliggjorte meddelelser fra de nedsatte samarbejdsudvalg at holde sig bekendt med disses virksomhed, ligesom det påhviler de enkelte udvalg (herunder hovedudvalg og distriktsudvalg) til centraludvalget at indsende afskrift af det optagne protokollat vedrørende behandlede spørgsmål, der af pågældende udvalg skønnes af betydning for andre styrelser.

For afholdelse af møde i udvalget, hvis formand udpeges af finansministeren, gælder de i § 7 om ekstraordinære møder fastsatte regler.

Kan der under behandlingen af de ovenfor omhandlede spørgsmål ikke opnås enighed i centraludvalget, afgøres spørgsmålet endeligt af finansministeren.

§ 14.

De foranstående regler om samarbejdsudvalg kan på intet område forringe gældende kollektive aftaler eller ændre de for personalets løn- eller arbejdsvilkår iøvrigt fastsatte bestemmelser.

§ 15.

Ovenstående bestemmelser kan ændres af finansministeren. Forinden eventuelle ændringer i bestemmelserne finder sted, skal der forhandles herom med de i henhold til tjenestemandsløven forhandlingsberettigede centralorganisationer samt med De samvirkende fagforbund.

Bemærkninger til reglementet.

Til § 1.

Ved udkastets § 1 skabes der mulighed for oprettelse af samarbejdsudvalg ved samtlige de i tjenestemandsløven omhandlede styrelser m. v. under forudsætning af, at der ved pågældende tjenestemandsområde til stadighed er mindst 25 heldagsbeskæftigede tjenestemænd og løst ansatte ialt.

Der er i kommissionen enighed om, at samarbejdsudvalgene bør omfatte såvel det tjenestemandsansatte som det ikke-tjenestemandsansatte personale, og der henvises herom til de betragtninger, der er fremført ovenfor.

Der er i kommissionen endvidere enighed om, at der ikke vil være behov for oprettelse af enkeltstående samarbejdsudvalg ved alle de tjenestoområder, hvor dette efter de foranstående regler er muligt, hvorfor der efter forslaget vil kunne oprettes eet fælles udvalg for flere adskilte tjenstlige områder indenfor samme styrelse, som ikke hver for sig vil kunne bære et samarbejdsudvalg. Som eksempler herpå kan nævnes forskellige af de i tjenestemandsløvens 2. del, afdeling 7—9 optagne institutioner.

Den omstændighed, at en etat eller lignende er opdelt i en række selvstændige afdelinger som f. eks. amsstuer, dommerkantorer og politikantorer, nødvendiggør ikke efter kommissionens opfattelse, at der oprettes flere udvalg indenfor etaten m. v., idet oprettelsen af eet fælles udvalg for hele etaten normalt må anses for tilstrækkeligt til en forsvarelig varetagelse af de opgaver, der påhviler samarbejdsudvalgene. Det kan dog tænkes, at forholdene i en etat, bl. a. på grund af størrelsen af det samlede personale og antallet og størrelsen af faste tjenestesteder, gør det hensigtsmæssigt, at der indenfor samme styrelse oprettes flere udvalg, der da bør opbygges som anført i teksten til § 1, stk. 3—6.

Eksempelvis kan nævnes statsbanerne, hvor det efter kommissionens opfattelse vil være hensigtsmæssigt at oprette et hovedudvalg samt et distriktsudvalg for hver af de to distrikter og lokale udvalg ved de større stationer.

Der kan endvidere være tilfælde, hvor det på grund af tjenestestedets størrelse og deraf følgende opdeling af personalets interesser i forskellige til de lokale tjenestesteder svarende grupper vil være rimeligt, at der oprettes flere lokale udvalg ved samme tjenestested, således at de enkelte interesse- og tjenestegrupper samles i egne udvalg.

Der kan f. eks. indenfor en station være flere adskilte lokale tjenestesteder, f. eks. eet for de ved banetjenesten, eet for de ved stationstjenesten og eet for de ved maskintjenesten o. s. v. beskæftigede, og hvor hvert af disse lokale tjenestesteder har sine egne fra de øvrige på stedet beskæftigede tjenestemænd og tjenestesteder adskilte og afvigende tjenstlige interesser. I sådanne tilfælde må det anses for rimeligt, at der gives adgang til at oprette lokale udvalg for hver af sådanne specielle områder.

Det må dog være en forudsætning for oprettelsen af flere lokale udvalg ved samme tjenestested, at hver af de i betragtning kommende lokale tjenestesteder til stadighed beskæftiger mindst 25 heldagsbeskæftigede tjenestemænd og løst ansatte. Er det ikke tilfældet, må samtlige ansatte, på det pågældende tjenestested henvises til at danne eet lokalt udvalg, der da skal omfatte alle på det pågældende tjenestested værende tjenestemænd og løst ansatte uanset kategori el. l.

Hovedreglen bør være, at der kun oprettes eet lokalt udvalg for hver station el. l. tjenested. Det, at der på hvert af flere lokale områder (tjenestesteder) findes mere end 25 beskæftigede, bør ikke være afgørende for, om der skal oprettes flere lokale udvalg, idet det må være tilstedeværelsen af forskellige tjenestesteder med særskilte interesseområder, der bliver afgørende for, om der på en station el. l. skal oprettes flere lokale udvalg.

Ved post- og telegrafvæsenet bør der efter kommissionens tanke oprettes et hovedudvalg og lokale udvalg på de større tjenestesteder samt eventuelt et enkelt distriktsudvalg for det københavnske postområde. Indenfor fængselsvæsenet, sindssygevæsenet, toldvæsenet og politiet vil der være plads for et hovedudvalg og diverse lokale udvalg, men derimod formentlig ikke distriktsudvalg. Det bemærkes i denne forbindelse, at distriktsudvalg efter kommissionens opfattelse iøvrigt kun undtagelsesvis bør oprettes, og kun, når der måtte være særligt behov herfor. Tilsvarende må i princippet gælde for oprettelse af lokale udvalg, og man har fundet det rimeligt at fastsætte som en betingelse for et sådan udvalgs oprettelse, at denne anbefales af pågældende hovedudvalg og centraludvalget.

I de tilfælde, hvor der oprettes flere samarbejdsudvalg indenfor samme styrelsesgren, beskæftiger de forskellige udvalg sig med de spørgsmål, der alene vedrører det område, for hvilket pågældende udvalg er nedsat, og der kan som følge heraf ikke ske rekurs fra det ene udvalg til det andet, f. eks. fra lokale udvalg til distrikts- eller hovedudvalg.

Hvad særlig angår oprettelse af samarbejdsudvalg indenfor det militære område henvises til de af kommissionen ovenfor fremsatte synspunkter, hvoraf fremgår, at der ikke efter kommissionens opfattelse ikke er fornøden anledning til for på dette område at opstille særregler, idet der dog ved anvendelsen af reglerne i §§ 1—4 bør være mulighed for at foretage sådanne afvigelser fra de for styrelserne i almindelighed gældende bestemmelser, som de særlige forhold ved de militære enheder under hær og søværn gør påkrævede.

Til § 2.

Som det vil fremgå af bestemmelsen i § 2, er princippet i samarbejdsudvalgenes sammensætning det, at styrelse og personale skal være repræsenteret ved samme antal repræsentanter. Personalets repræsentation bør være fordelt således, at

såvel tjenestemandsansatte som ikke-tjenestemandsansatte bliver repræsenteret deri gennem de respektive organisationer.

Kommissionen har overvejet, om det ubetinget bør gøres til en pligt for institutionernes chefer at være medlemmer af (formænd for) samarbejdsudvalgene (hovedudvalgene). Man har imidlertid ikke fundet det nødvendigt at gå så vidt under forudsætning af, at den ansvarlige ledelse altid bliver repræsenteret i samarbejdsudvalgene. Herved opnås, at styrelsens repræsentanter bliver tjenestemænd, som med autoritet kan tage stilling til de i udvalgene rejste spørgsmål.

Der er endvidere indenfor kommissionen enighed om, at samarbejdsudvalgenes medlemmer såvel for personalerepræsentanternes som for ledelsens repræsentanternes vedkommende bør udvælges således, at udvalgene får en så alsidig faglig sammensætning som mulig, ligesom udvalgenes medlemmer bør udpeges mellem de sagligt velkvalificerede blandt personalet, der er i besiddelse af en vis erfaring indenfor det område, for hvilket udvalget er nedsat.

Kommissionen har drøftet, hvorvidt der på grundlag af det antal medlemmer, der beskæftiges ved vedkommende styrelse skulle fastsættes en bestemt forholdsmæssig repræsentation for den enkelte organisation, men man er gået ud fra, at en sådan strengt proportional sammensætning dels vil stride mod selve samarbejdsudvalgstanken og dels vil kunne vanskeliggøre en helt igennem tilfredsstillende talmæssig repræsentation i forhold til det til enhver tid beskæftigede antal personer tilhørende de respektive organisationer. Kommissionen har derfor fundet, at de forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer som repræsentanter for tjenestemændene og De samvirkende Fagforbund for det ikke-tjenestemandsansatte personale skal have repræsentation tildelt i det omfang, der enten ved indbyrdes forhandling mellem de pågældende organisationer opnås enighed om, eller som fastsættes af centraludvalget. I førstnævnte tilfælde skal fordelingen organisationerne imellem godkendes af centraludvalget.

Disse regler for indbyrdes fordeling mellem organisationerne forudsættes at gælde for såvel hoved- som for lokal- og distriktsudvalg.

Samarbejdsudvalgenes personalerepræsentation er af kommissionen foreslået at være som hovedregel henholdsvis 5 og 7, afhængig af den pågældende styrelsens personalestyrke og eventuelle særlige forhold, overfor hvilke udvalgenes størrelse kan være af betydning. Da der vil forekomme tilfælde, hvor et samarbejdsudvalg på mindst 10 medlemmer må anses for urimelig stort, enten på grund af, at antallet af personale i vedkommende styrelse eller institution er for lille, eller fordi et samarbejdsudvalg på et mindre antal medlemmer må anses for tilstrækkeligt, når henses til de problemer, som for pågældende styrelsens vedkommende kan komme til behandling i samarbejdsudvalget, har kommissionen ment, at der for central-

udvalget burde være adgang til i sådanne tilfælde at fastsætte størrelsen af samarbejdsudvalget til 3 fra hver side eller 6 ialt.

Kommissionen forudsætter, at der i udvalg med 5 personalerepræsentanter gives De samvirkende Fagforbund en repræsentant forudsat, at betingelserne i § 2, stk. 2, er tilstede, og at der i udvalg med 7 personalerepræsentanter kan gives De samvirkende Fagforbund 2 repræsentanter, når de for-annævnte betingelser er opfyldt, eller øvrige i betragtning kommende forhold taler derfor.

Under hensyntagen til, at antallet af beskæftigede ved de tjenstlige områder, hvor lokaludvalg kan oprettes, er forholdsvis begrænset, og i betragtning af de problemer, som kan komme til behandling i lokaludvalgene, har kommissionen ment, at lokaludvalgenes størrelse bør begrænses til 3 repræsentanter fra hver side. Af personalets repræsentanter bør mindst 2 være tjenestemænd, idet det ikke-tjenestemandsansatte personale kun repræsenteres, når deres antal udgør mindst 10 pct. af det samlede personale.

Til § 3.

Kommissionen foreslår blandt andet under hensyn til, at samarbejdsudvalgene er fælles for det tjenestemandsansatte og ikke-tjenestemandsansatte personale, at de for privatindustriens samarbejdsudvalg gældende regler, hvorefter det fortrinsvis er tillidsmænd, der er medlemmer af samarbejdsudvalg, finder anvendelse.

Til § 4.

Som i privatindustrien er valgperioden for udvalgene foreslået fastsat til 2 år.

Kommissionen anser det for hensigtsmæssigt, at valgperioden for samtlige samarbejdsudvalg løber således, at udvalgenes medlemmer tiltræder eller fratræder ved et årsskifte. Når der første gang vælges samarbejdsudvalg, træder disse i funktion umiddelbart efter valget og fungerer til det årsskifte, som bringer funktionstiden nærmest mulig 2 år.

Til § 5.

Som anført ovenfor skal samarbejdsudvalgene ikke have besluttende myndighed, men alene som i privaterhvervet være organer for samarbejde, rådgivning og oplysning. Der bliver som følge heraf ikke spørgsmål om at foretage afstemning i udvalgene, og såfremt der ikke i et udvalg kan opnås enighed blandt medlemmerne om et i udvalget rejst emne, må der redegøres for de forskellige standpunkter, jfr. § 6, stk. 2.

Der kan i samarbejdsudvalgene alene behandles de i paragraffen under a—c udtrykkelig angivne spørgsmål.

Der er indenfor kommissionen enighed om, at de bestående eksamenskommissioner ikke berøres ved oprettelsen af samarbejdsudvalg, jfr. § 5 a, sidste stk. in fine. Der er endvidere enighed om, at f. eks. anlægs- og byggeplaner ikke vil kunne

behandles i samarbejdsudvalg, medmindre de specielt vedrører personalets forhold, og der ikke i forvejen findes organer, hvori spørgsmålet behandles under medvirken af repræsentanter for personaleorganisationerne.

Med hensyn til de under c omhandlede regnskabsmæssige oplysninger bemærkes, at disse efter kommissionens opfattelse passende vil kunne meddeles inden for de rammer, som sædvanligvis følges ved opstilling af statsregnskabet.

Man har indenfor kommissionen drøftet spørgsmålet om, hvorvidt § 5 nødvendiggjorde en ændring i eller tilføjelse til de i tjenestemandsløven fastsatte regler om tjenestemandsoverenskomsternes forhandlingsret, men der er enighed om, at dette allerede under hensyn til samarbejdsudvalgenes karakter, ikke kan anses for nødvendigt.

Det er i § 5, sidste stk., udtrykkelig anført, at samarbejdsudvalgene udover de i § 5 a—c omhandlede spørgsmål ikke kan beskæftige sig med spørgsmål, om hvilke de anerkendte tjenestemandsoverenskomster i henhold til tjenestemandsløven har forhandlingsret, hvorved det skal fremhæves, at tjenestemandsoverenskomsterne i henhold til tjenestemandsløvens § 23 kan træde i forhandling med styrelsen om ethvert fagligt spørgsmål i overensstemmelse med de i tjenestemandsløven nærmere fastsatte regler.

Efter affattelsen af § 5 kan samarbejdsudvalgene ikke beskæftige sig med spørgsmål om normering af tjenestemandstillinger.

Til § 6.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 5, kan der som følge af samarbejdsudvalgenes karakter ikke finde afstemning sted i disse. Såfremt der ikke i et udvalg kan opnås enighed om løsningsen af et i udvalget rejst spørgsmål, har man derfor fundet det rimeligt, at de vedrørende spørgsmål i udvalget fremførte synspunkter anføres i den protokol, som skal føres over udvalgenes møder.

Til § 7.

Kommissionen har fundet det rimeligt, at der gives samarbejdsudvalgene mulighed for udover de ordinære 4 årlige møder i påtrængende tilfælde at afholde ekstraordinære møder. Det ligger i sagens natur, at sådanne møder kun bør afholdes, når der foreligger et virkeligt arbejdsstof, som udvalgene bør beskæftige sig med.

Til § 8.

Der er indenfor kommissionen enighed om, at tilkaldelse af en sagkyndig eller særlig ekspert, der ikke er ansat i institutionen, i overensstemmelse med samarbejdsudvalgenes hele karakter, jfr. herved bemærkningerne til § 5, forudsætter enighed herom blandt samtlige medlemmer af vedkommende samarbejdsudvalg. Styrelsen afholder de hermed eventuelt forbundne udgifter.

Til § 9.

Man har fundet det rimeligt, at samarbejdsudvalgenes medlemmer får deres positive udgift ved rejser til møde i udvalgene dækket efter de regler, der efter tjenestemandsløven gælder for befordringsgodtgørelse og time- og dagpenge til tjenestemænd ved tjenesterejser, ligesom man har anset det for rimeligt, at der ydes samarbejdsudvalgenes medlemmer erstatning for det løntab, der påføres dem ved, at udvalgene afholder møde i arbejdstiden, når tidspunktet for mødernes afholdelse fastsættes af styrelsen.

Til § 10.

Forhandlingsprotokollen bør foruden tidspunktet for mødernes afholdelse indeholde angivelse af de under mødet forhandlede emner samt den stilling, som udvalget har taget til hvert enkelt af disse, medens protokollen efter kommissionens opfattelse ikke i almindelighed behøver at indeholde nærmere referat af de på mødet afgivne udtalelser, jfr. dog § 6, stk. 2.

Til § 11.

Det vil formentlig være mest praktisk og naturligt, om meddelelser til personalet om udvalgenes arbejde sker i organisationernes medlemsblade eller ved anden af organisationerne eller styrelsen truffen foranstaltning.

Til § 13.

Man har indenfor kommissionen fundet det naturligt at foreslå nedsat et centraludvalg, som skulle have de samme opgaver som det samarbejdsnævn, som kan nedsættes efter de indenfor privatindustrien gældende regler, men centraludvalget bør herudover have afgørelsen i særlige spørgsmål, der kan opstå for de indenfor statens område nedsatte samarbejdsudvalg som følge af disses særlige struktur.

Således skal centraludvalget efter kommissionens forslag i tvivlstilfælde afgøre, hvorvidt der for et område skal nedsættes hovedudvalg, distriktsudvalg eller lokale udvalg, i hvilken henseende de foran § 1 anførte synspunkter må være vejledende.

I alle tilfælde, hvor repræsentationen i hoved- eller distriktsudvalg fastsættes eller ændres, skal centraludvalget derhos godkende eventuelle aftaler mellem de respektive organisationer om repræsentationens fordeling, og i de tilfælde, hvor enighed ikke kan opnås, eller hvor man har ønsket at overlade afgørelsen til centraludvalget, træffe bestemmelse om, hvilke organisationer, der skal repræsenteres og med hvor mange repræsentanter.

Tilsvarende afgørelse skal træffes, når der opstår tvivl om lokaludvalgenes sammensætning.

Ved afgørelsen bør der efter kommissionens opfattelse ikke udelukkende tages hensyn til organisationernes indbyrdes størrelse, men også til ønskeligheden af, at personalet bliver så alsidigt repræsenteret i udvalgene som muligt.

Til § 14.

De opstillede regler om samarbejdsudvalg kan ikke på noget punkt ændre tidligere fastsatte bestemmelser eller indgåede overenskomster angående personalets løn- og arbejdsvilkår.

Til § 15.

Da regulativudkastet er fremkommet som resultat af stedfundne forhandlinger med repræsentanter for tjenestemændenes centralorganisationer og De samvirkende Fagforbund, finder kommissionen det naturligt, at der, forinden ændringer i regulativet fremtidig måtte blive truffet af finansministeren, sker forhandling med de nævnte organisationer.

København, den 11. marts 1949.

Ulrik Andersen (formand). Hugo Engmann.
 P. From Hansen. J. V. Henriksen.
 J. K. F. Jensen. Sophus Jensen.
 N. C. D. Johnsen. M. C. Nielsen.
 Chr. Strøm I. Unsgaard.
 M. Rützou, sekretær.

Motordrift og dampdrift.

Af kontorchef, civilingeniør J. P. A. Andersen.

I »Vingehjulet« nr. 17 har vi fundet nedenstående lille berettigede hjertesuk.

På Københavns Hovedbanegaard foregik om eftermiddagen den 16. maj 1949 to små premiérer.

Begivenhed nr. 1 fandt sted ved perron 4 kl. ca. 17, hvor lyntog »Uldjyden« holdt klar til afgang; det bestod af 2 MO-vogne og 2 bogiepersonvogne, alle strampudsede, så at deres røde liberistrålede. Frontvæggen på forreste MO-vogn var smukt dekoreret med det kronede vingehjul, omgivet af dannebrogflag, og på siden af en af personvognene prangede navnet »Uldjyden« i skinnende blanke bogstaver. Toget vakte stor opsigt blandt det tilstedeværende publikum, en opsigt, som forstærkedes ved nærværelsen af smukke unge damer, der demonstrerede frembringelser fra den egn, der gav toget navn. Ivrigt togpersonale passede nøje på, at først og fremmest de særligt udvalgte tilstedes adgang til den eksklusive befordring, således at ingen filister, der ikke ville ofre prisen på en pladsbillet og tiden med at stå i kø for at få den, kunne regne med at komme med.

Højttalernes stemme indgik i en harmonisk lyd-blanding med dieselmotorernes brummen. Den inciterende musik fra de 24 cylindre gav uvilkårlig de tilstedeværende indtryk af den kraftudfoldelse, der snart skulle vise sig derved, at hver enkelt af motorvognene ville være i stand til at bevæge een helt stor bogievogn med en fart, der berettigede toget til betegnelsen »Lyntog«.

Kl. 17,10 præcis afgang »Uldjyden« på sin

triumftur gennem landet, herunder en festlig modtagelse i midtjyllands hovedstad, hvor såvel motorernes betvingere som togpersonalet var genstand for megen opmærksomhed og overrasktes gaver.

Alt dette kunne varme en jernbanemand helt ind i hans inderste, ikke mindst i en tid, hvor den virsomhed, han tilhører, er genstand for en ikke altid lige behagelig interesse.

Begivenhed nr. 2 fandt sted ved perron 3 kl. ca. 18,00. Eksprestog nr. 165, som den nøgterne tjenstlige betegnelse er for dette tog, København—Nykøbing Fl., holdt klar til afgang. Toget var forspændt en P-maskine, hvis pænt pudsede sider skinnede i solen som en tækkelig sort silkekjole. En svag næsten usynlig røg fra maskinens skorsten røbede, at der trods stilheden, som kun af og til blev afbrudt af luftkompressorens rolige pulsslag, dog skjulte sig visse kræfter i det indre, selv om man måske ikke på forhånd skulle tro, at maskinen om lidt skulle føre sit tog mod de danske sydhavsøer med en hastighed, der var lige så stor eller snarere lidt større end lyntoget »Uldjyden«. Selve toget var en lige så beskeden apparition; det bestod af ialt 5 vogne tildels af en moden alder og alle med et fordringsløst gråt ydre, der tydeligt viste, at her ødsledes der ikke med make-up-præparater af nogen art. Heller ikke på anden måde vakte det fordringsløse tog opsigt, f. eks. kunne alle, som ønskede det, komme med uden besvær og ståen i kø for at komme af med en ekstrabetaling til pladsbillet. Ej heller var der skønne unge damer til stede for at demonstrere produkter fra »sydhavsøerne«, eller pressefolk med og uden blitzlamper.

Kl. 17,59 stod lokomotivføreren parat med hånden på regulatoren, og lokomotivfyrbøderen lænede sig ud af sit sidevindue og afventede afgangens ordre fra togføreren, der stod parat med fløjten i hånd og med blikket ufravendt rettet mod afgangsglygten på fungekiosken. Klokkeren slog 18,00 på rådhus-tårnet, den blev 18,01, men intet skete. Ventede man alligevel på en fotograf, der kunne forevige det øjeblik, da sydhavsøerne igen fik sin lyntogsforbindelse med hovedstaden? Eller var det skiltet med påskriften »Lollandspilen«, der var blevet forsinket? Dog — svarende til den øvrige beskedenhed burde det vel snarere være et bræt med filosofens ord »bene vixit qui bene latuit«? Men der kom ingen fotograf, ej heller noget skilt eller bræt; kl. 18,02 blev den grønne lygte tændt, og toget satte sig i bevægelse for den hastige flugt mod sit mål, hvortil ankomsten skete på samme stilfærdige vis, som afgangens var forløbet; ingen reception, ingen hyldest, ingen gaver, ikke en gang et bæger koldt vand blev overrakt den sve-dige lokomotivfyrbøder af en ung dames hånd.

Man kommer nu let ud for det spørgsmål: Hvis nu »Lollandspilen« var blevet fremført af motorvogne i stedet for af det 40-årige, men dog livskraftige damplokomotiv, og hvis toget var blevet betegnet som lyntog, var inaugurationen så forløbet lige så stilfærdig, eller var det sket med lignende festivitas som med »Uldjyden«?

EN OPFORDRING

Det er en kendt sag, at børneværnene blandt sine mange opgaver også drager omsorg for et betydeligt antal børn og unge, der enten har mistet deres forældre, eller hvis forældre på grund af svigtende forsørgerevne har ladet det offentlige træde i deres sted.

Mange af disse børn, der både er sunde og normale, har før konfirmationen ophold i børnehjem landet over, hvor de fører en betrygget og sorgløs tilværelse, indtil pligterne ved 14—15 års alderen for alvor kalder på dem. Børneværnets omsorg fortsættes, og ligesom solide og gode forældre har man den regel, at der ved en grundig uddannelse i håndværk, handel eller intellektuel retning gives børnene de bedste muligheder for at skabe sig en solid fremtid.

Som opholdssteder i den tid uddannelsen varer benyttes — foruden nogle lærlingehjem — gode hjem hos private folk, der imod et rimeligt vederlag giver en af disse unge ophold hos sig. Anbringelsen hos private er den mest naturlige, fordi forholdene hos disse bedst svarer til det normale liv. Når den rigtige indstilling er til stede, træder mand og hustru i fars og mors sted og giver ud fra egen god erfaring en værdifuld vejledning og støtte til den unge. I mange tilfælde er der mellem parterne knyttet forbindelse, som har strakt sig ud i fremtiden.

Men tidens vanskeligheder har meldt sig her. Der mangler hjem, gode arbejder- og funktionærhjem, særlig til drengene, som går og venter eller helt opgiver uddannelsen, fordi der ikke er steder nok til at tage dem. Dette gælder både i København og de store provinsbyer.

Københavns børneværn ønsker gerne at komme i forbindelse med ægtepar, som vil yde en indsats ved at optage en af disse unge (særlig drenge i deres hjem. For opholdet betales kr. 140—150 pr. måned. Herfor skal gives kost, logi, vask og reparation af beklædningen. Børneværnet yder dertil fuld beklædning, fodtøj og fodtøjsreparation samt lommepege til de unge.

Personlige, skriftlige eller telefoniske henvendelser om tilbud besvares gerne. Adresse: Københavns børneværn, Stormgade 18, København V. Central 16.800, lokal 28.

S. Munk,
borgmester.

FRA MEDLEMSKREDSSEN

Lyntogenes bemanding.

I Dansk Lokomotiv Tidende for 5. juni d. å. fandtes en artikel med overskriften »egnet — velegnet — særdeles egnet«, der i det hele og store dækker den afgjorte misfornøjelse, der hersker blandt lokomotivførerne med hensyn til besættelsen af lyntogspladserne. Det må dog i denne forbindelse siges, at man i 1. Distrikt har set noget mere forstående på udtagelsen end 2. Distrikt, hvor der afgjort ikke findes een eneste linie, man har søgt at følge, men at det for os, som er forbigået, ser ud som om der ligefrem er raflet om, hvem der skulle have disse pladser, hvad efterfølgende nok kunne tyde på.

En ansøgning havde f. eks. følgende påtegning:

Arbejdsevne:	meget god.
Sikkerhed i arbejdets udførelse:	god.
Kundskaber:	gode.
Egnethed for stillingen:	mulig egnet.

For uindviiede ser det måske ret naturligt ud med en sådan indstilling, men det er ingenlunde tilfældet, og man spørger da, hvad er der galt; jo, der er det galt, at da pågældende efter at have fået ovennævnte påtegning henvendte sig til sektioningeniøren, fik et ganske andet billede af forholdene, thi denne udtalte da omtrent følgende: »De er een af mine bedste og mest betroede lokomotivførere, som må køre med motorkrøtøjer af enhver art; jeg har intet at klage over i nogen retning, det vil jeg gerne give Dem skriftligt«. Skade kun, at ikke sektioningeniøren blev taget på ordet, så havde nemlig enten indstillingen eller sektioningeniørens udtalelser været rent ud sagt noget sludder. For nu yderligere at trøste den skuffede mand, udtalte sektioningeniøren, »at havde De på et tidligere tidspunkt søgt en afløserplads på lyntogene, så havde De bestemt fået den«. Ja, sådan sagde virkelig sektioningeniøren til en lokomotivfører, der gennem 15 år har forrettet tjeneste på motorkrøtøjer upåklageligt, og som på ansøgningen tidligere har fået påtegningen »velegnet«, og hvis papirer ubetinget er pletfri; man tager sig uvilkårligt til hovedet og siger: »Hvad er egentlig meningen«. Eller hvad mener man om en påtegning på en ansøgning, som lyder »uegnet« på grund af ansøgerens mobilitet; at vedkommende lokomotivfører før har kørt lyntog, det nævnes kun for en fuldstændigheds skyld.

Således kunne nævnes mange tilfælde, hvor ansøgerne står så afgjort uforstående overfor de indstillinger, som er foretaget af sektioningeniøren i 2. Distrikt, og som personalet ikke med den allerbedste vilje kan forstå, og man må give lokomotivfører Sørensen, Gb., ret, når han skriver: »Ham kan jeg lide, og ham kan jeg ikke lide«, nogen anden forklaring gives ikke.

Lyntogspladserne er nu besat i denne omgang, men det er afgjort ikke til personalets tilfredshed, og her var virkeligt et område, hvor man kunne

have fulgt personalets ønsker, uden at det havde kostet administrationen en eneste øre.

Vi hørte ellers om den gode indsats lokomotivpersonalet gjorde under krigen, og at vi ikke skulle blive glemte; hvis det er andet end talemåder, så havde her været en billig lejlighed til at imødekomme personalets ønsker fremfor at så had og misundelse blandt dette.

Aarhus, den 14. juni 1949.

På flere forbigåedes vegne.

S. J. P. Herbst,

lokomotivfører, Aarhus.

Egnet — Velegnet — Særdeles velegnet.

Til fuldstændiggørelse af min artikel i Dansk Lokomotiv Tidende nr. 6 kan der af den i Fredericia Socialdemokrat nr. 267, 16. november 1944 stort opsatte meddelelse om luftangreb på kommunikationer citeres følgende:

«Også dette lokomotiv blev bestrøget med en maskingeværssalve, og lokomotivfyrbøderen fik det ene lår flænget af splinter, ligesom hans tøj blev gennemhullet af splinter, og han pådrog sig mindre sår over hele kroppen. Lokomotivføreren fik den ene hånd og arm kvæstet, men kunne dog standse maskinen og alarmere Falck gennem den nærmeste telefon. I ambulancen kørtes den hårdt medtagne lokomotivfyrbøder til By- og Amtssygehuset, hvorimod lokomotivføreren trods sine kvæstelser selv førte lokomotivet til Fredericia banegård, hvorfra han tog en droskebil til sygehuset. Også han blev indlagt.»

Lokomotivfører N. N., der ved denne lejlighed viste sig i besiddelse af en enestående koldblodighed, snarrådighed og pligtopfyldenhed, og som iøvrigt tidligere har modtaget en dusør for udvist agtpågivenhed, blev også forbigået i stille ubemærkethed.

S. A. Sørensen,

lokomotivfører Gb.

Et spareforslags møde med kontoriet.

Hr. redaktør! De bedes give plads for en syltetøjs-historie. Ja, nu nytter det ikke at slikke Dem om munden, thi syltetøjet er et år gammelt og derfor noget muggent. Engang i det herrens år 1948 i juni måned havde undertegnede en artikel i DLT. I artiklen blev der anmodet om at få de øverste sidesejl på D-maskinen forlænget cirka en alen, således at de gik ned over de nederste. Dette fordi personalet på strækningerne Str., Ti., Str., Es. fryser meget om vinteren, når vinden kommer sidelæns ind i førerhuset gennem et hul så stort som en gulfvspan. Vinden presses igennem dette hul, fordi sejlene ikke dækker hinanden. Dette kan undgås ved at forlænge de øverste 1 alen, og derved spare personalet for mange sygdomme, og sygekasse og DSB for udgifter. Jeg havde tænkt mig, at et så beskedent ønske blev imødekommet, særligt da udgiften hertil er meget ringe, vi kan såmænd godt nøjes med kasseret presenning. Men nej, hr. redaktør, nu skal De høre, hvordan det gik, som der står i en sang. Da ni måneder var henrundne, uden at sejlene på de maskiner, som kom fra værksted var ændret, og jeg læste generaldirektoratets artikel i »Vingehju-

let«, tænkte jeg, nu bliver der gang i det, thi her var jo noget af det helt rigtige. Her opfordredes enhver ansat til at indsende forslag til besparelser, og det var jo netop, hvad jeg havde gjort. Jeg talte da med hr. lokomotivmester H. P. Christensen om det, og lokomotivmesteren gik med en ildhu, som desværre savnes i Aarhus, ind for mit forslag. Først skrev lokmesteren en rekvisition på to sejl, således som foreslået. Svaret fra værkstedet gik ud på, at det var forsøgt på E-maskiner, men da disse blev for hurtigt slidt op, var man gået tilbage til de af generaldirektoratet anviste tegninger. Til dette uldne svar kan siges: »Helle dusse da, bremseklodder slides jo også op mod hjulbandagerne og udveksles derefter.»

Endvidere var det ikke E- men D-maskiner, der var tale om. Da man jo nu engang er bleven forstyrret og reven ud af en apatisk tilstand, lader man uforstående og svarer i øst, når der spørges i vest. Dette er rigtigt typisk for en statsforvaltnings forberedende øvelser før en syltning. Lokomotivmesteren skulle da til Aarhus den 23. april og lovede da at prøve en mundtlig samtale med værkmesteren på pågældende værksted. Også dette med negativt resultat, krukken (altså syltetøjet) var lakket til for anden gang. Når et forslag, som det ovennævnte, kan skåne os for at tage så megen kulde ind, samt spare DSB for store udgifter til afløsning på grund af megen sygdom, og som intet koster at gennemføre, bliver syltet, tror jeg allerede nu at kunne spå hr. generaldirektøren ringe succes i hans bestræbelser for at bringe banerne ud af den misère, hvori de nu er. Det kan knibe for mange at tro på tro på alvoren heri, hvis alle generaldirektørens medarbejdere viser så eminente evner på syltningens område, som her er sket. Det må nu håbes, at der dog alligevel findes en embedsmand, der kan og vil beordre de sidesejl forlænget og forsynet med kroge til fastgøringen, og altså på denne måde skære gennem vrøvlet.

Til slut ville jeg ønske den, der modsætter sig denne lille forbedring, at prøve at stå på en D-maskine en vinterdag med stiv østenvind og 20° kulde på Thybanen, thi da tvivler jeg slet ikke om, at sagen skulle skride, såfremt vedkommende da overlever forsøget. Ja! det var jo altså historien, hr. redaktør, og den er som sagt foregået i årene 1948—1949, og ikke som af onde tunger påstået i middelalderen. Ligeledes var det måske ingen skade til, at et af hovedbestyrelsens medlemmer prøvede en sådan tur, for så bagefter at tage denne sag op på et møde, hvis det skulle vise sig nødvendigt. Det kan lige til slut bemærkes, at de strækninger, her er omtalt, ikke på siderne er bevokset med bøge og esgekove.

Struer, i maj.

Hans Jensen,
lokomotivfører.

Til lokomotivfører H. Jensens klage over sidesejlene skal vi bemærke, at generaldirektoratet ved en forhandling, der fandt sted d. 10. oktober 1947 omhandlende forskellige velfærdsforslag på lokomotiver og motorvogne — se den udsendte beretning om virksomheden 1947—49, side 70 — tiltrådte, at spørgsmålet om en ændring af topsidesejlene på loko. C, D, G og K skulle blive undersøgt for at få konstateret, om ændringen var gennemførlig.

Vi er ikke endnu underrettet om denne undersøgelses resultat, men forhåbentlig vil dette beskedne ønske blive imødekommet inden vinteren.

Red.

Overnatning.

Som bekendt er lokomotivpersonalets gerning jo af en sådan beskaffenhed, at man ikke kan sove i sin egen seng hver nat, men af hensyn til tjenesten ofte må overnatte på et fremmed depot.

Man skulle jo så mene, at DSB var interesseret i, at personalet, når en sådan overnatning fandt sted, mødte udhvilet og veloplagt til den nye dags arbejde, hvilket vel i høj grad, med de værdier der er betroet lokomotivpersonalet, måtte komme økonomien til gode, men dette synes i alt fald for Nordjyllands vedkommende ikke at være tilfældet; thi de forhold, hvorunder personalet må overnatte i Frederikshavn, er under al kritik.

Værelserne er beliggende i samme bygning som vandtårnet, og sengetøjet er selv på denne tid af året så klamt, at den første times ophold i sengen går til at »dampe sengetøjet af«. Mellem to værelser er der lavet en varmekanal, idet der i et værelse ikke er plads til kakkelovn. Denne kanal gør, at man kan høre hvert ord, der bliver sagt i det andet værelse, og hvad det betyder, når personalet kommer og går på forskellige tider, kan enhver forstå, ro er der ingenting af. At der ikke findes løbere på trappen bidrager jo ikke til at gøre støjen mindre. Værelserne er meget dårligt rengjorte.

Med hensyn til rengøring og løbere på trappen skulle man jo mene, at disse ting nemt kunne ordnes, det kan man dog ved alle andre depoter; men i Fh. kan der øjensynligt ikke blive råd dertil, eller er det måske blot manglende interesse fra den stedlige lokomotivmesters side?

Sengene er de gamle jernsenge, og da de temmelig sikkert har haft jubilæum med et eller andet rundt tal, har bunden og madrassen efterhånden fået en sådan facon, at man skal være mere eller mindre akrobat for at kunne indtage en stilling, hvori man kan hvile, for de fleste kan man roligt sige, at det ikke lykkes.

Sengetøjet er snavset og uhygiejnisk, dynerne så tunge, at man føler, som var de stoppet med cement.

Efter ovenstående beskrivelse kan enhver forstå, hvor megen hvile man får, når man overnatter ved sådant et depot.

Der har flere gange været klaget over disse forhold. Under krigen kunne man ikke skaffe, hvad man skulle bruge, og lokomotivmændene viste her som i mange andre tilfælde samfundssind og regnede med, at det måtte kunne ordnes efter krigens ophør.

Efter krigen var det hård valuta, der skulle bruges til disse indkøb, og denne kunne kun bevilges til virksomheder, der havde en produktion, der gav hård valuta til landet.

Selv om lokomotivmændene ikke producerer hård valuta, så har vi dog den opfattelse, at vi er med til at gøre et stykke arbejde ved at transportere det, der giver valutaen både ind og ud af landet.

Der er endnu flere ting, der med god grund kunne kritiseres, men jeg skal i denne omgang standse her og håbe på, at tiden snart er inde til, at lokopersonalet, når de må overnatte ude, må få blot nogenlunde forhold at leve under, som de er i dag, er de umenneskelige, Peter Sabroe ville have brugt det som forsidestof.

Aalborg, d. 3. juni 1949.

N. P. Røgilds.

Legat til rekreationsophold.

Ved 25 års jubilæet for ferie- og rekreationshjemmets beståen blev der givet en gave i form af oprettelse af et legat, som skulle komme svagelige lokomotivmænds hustruer og enker til gode mod fremvisning af lægeattest, som skulle dokumentere, at et sådant ophold på feriehjemmet var nødvendig. Nu har dette legat bestået i 2 år, og tilsyneladende har ingen vist interesse for sagen, idet der til hovedbestyrelsen, som bestyrer legatet, ikke er fremkommen nogle ansøgninger i år om et ophold på feriehjemmet på legatets regning. Hvad kan være årsagen til det, er der virkelig lokomotivmænds hustruer, som kvier sig ved at benytte et sådant tilbud ganske gratis eller mod halv betaling, blot der kan attesteres af en læge, at vedkommende trænger til at komme til kræfter ved et sådant ophold; eller er det d'herrer lokomotivmænd, som mener, at de ikke kan undvære deres hustruer i den tid, opholdet varer, eller er det at komme deres ære for nær, fordi en af deres kammerater har skænket et legat, som kan komme deres hustruer til gode? Der tales så tit om i radioen og i husmoderforeninger, om det brydsomme arbejde en hustru og mor kan have ved den daglige trummerum i hjem med børn, Anskaffelsen af de nødtørftige fødemidler, stående i kø for at få varerne til middagsmaden og madpakken o. s. v., o. s. v. Det er sandelig ikke morsomt for en husmoder at foretage de nødvendige byærinder, alt sammen kan godt virke nedbrydende på en hustru og mor, og det samme forhold må det være i en lokomotivmands hjem, i særdeleshed, hvor lokomotivmanden skal møde på forskellige tider af døgnet. Hvor tit tales der ikke om, at den og dens hustru har været eller er syg, og hvorfor så ikke lade din hustru komme hen et sted, hvor der virkelig er sunde og raske mennesker, og hvor din hustru kan få sin helsen tilbage, hvad enten det er nerverne eller en anden sygdom, der har slået hende ned for et stykke tid. Feriehjemmet er både dit og mit, det tilhører os alle, som står i DLF, hvorfor så ikke tage imod de goder, som tilbydes, det vil betale sig både for din hustru, dine børn og ikke mindst dig selv i tiden, som kommer.

Legatstifteren.

Til kongres i Holland.

Mandag den 23. maj d. å. åbnede de hollandske jernbanemænd deres ordinære kongres i organisationens egen bygning, der ligger i den gamle historiske by Utrecht.

Salen, hvor kongressen blev afholdt, var smukt pyntet med blomster, og på en tribune, hvor foretningsudvalget var placeret, var bag dette mange forskellige nationers flag stillet op i vifteform, hvilket virkede dekorativt og tiltalende.

Præsidenten, G. Joustra, der er en god bekendt af danske lokomotivmænd, idet han ofte har overværet vore kongresser, bød velkommen og imponerede både svenske og danske ved i sin velkomsttale at henvende nogle bemærkninger til disse på en forståelig sammenblanding af det danske og svenske sprog.

Joustra udtalte bl. a.: »Vore kammerater fra Dansk Lokomotivmands Forening er gode bekendte, og vi har i mere end 20 år haft et nyttigt og udbytterigt samarbejde med denne organisation.

Vore tilstedeværende venner, K. Egenhardt og S. Suneson, er yngre kolleger til vore gamle kammerater, Soph. Jensen og E. Kuhn. Jeg håber, at de førstnævnte samt vore svenske kammerater, Henry Kjellvard og Bohlin, hvem jeg også byder hjertelig velkommen, kan forstå mig, og jeg gratulerer begge landes delegerede med deres organisationers 50 års beståen, som for Dansk Lokomotivmands Forenings vedkommende er fejret og for Svenska Järnvägsmannaförbundets vedkommende vil blive fejret i nær fremtid.

Vi er taknemlige for, at I er kommet herved, og vi skal aldrig glemme, hvorledes jeres organisationer på den bedste måde understøttede de hollandske jernbanemænd, da vi efter kapitulationen i 1945 igen begyndte på vort organisationsmæssige arbejde her i Holland.*

Efter velkomsten gav præsidenten, der under hele kongressen ledede denne som ordstyrer, ordet til gæsterne.

Foruden fra Skandinavien var endvidere mødt repræsentanter fra Tyskland, Østrig, Luxembourg og Svejts.

ITF's præsident, E. Becu, deltog også som gæst i kongressen og holdt en stærkt personlig præget tale vedr. den internationale politiske situation for øjeblikket.

Foruden de her nævnte gæster fra de faglige organisationer var endvidere en amerikaner ved navn Lee Smith til stede. Denne er rådgiver for den hollandske regering i spørgsmålet om udnyttelse af Marshall-hjælpen. Samtlige gæster takkede for indbydelsen, og fra Dansk Lokomotivmands Forening blev specielt takket for den smukke gave vi modtog fra de hollandske jernbanemænd i anledning af 50 års jubilæet.

Kongressen beskæftigede sig med tilsvarende problemer som herhjemme, og af forslag til behandling forelå ialt 70, som repræsentanterne skulle tage stilling til.

Der eksisterer det ejendommelige i Holland, at jernbanemændene er organiseret efter deres religiøse opfattelse. Den organisation, hvis kongres vi overværede, har ca. 26 000 medlemmer, hvoraf nogle er katoliker, medens det rent katolske jernbaneforbund omfatter ca. 18 000.

Hollænderne var meget gæstfrie.

På kongressen 2. dag blev samtlige gæster inviteret på en tur med en stor bus gennem en del af landet. Turen gik bl. a. til Amsterdam, der har en af de mest moderne banegårde i Europa. Forhallen er meget lys og luftig, og på den ene endevæg er jernbanens fortid skildret i kalkmaleri, og på den modsatte væg er, også i kalkmaleri, skildret, hvorledes maleren har tænkt sig fremtiden vil forme sig for jernbanerne.

Efter at have beset banegården blev gæsterne sejlet rundt i Amsterdams kanaler, og en kyndig fører gav oplysninger om de mange historiske bygninger og broer, der findes i denne by. Fra Amsterdam fortsatte vi til Schvenningen, der ligger ude ved nordsøen, og på vejen herud fik vi det særsyn

at se, at en svensk damper var blevet sat helt op på land under en af de voldsomme storme, der havde raset i april måned, et ejendommeligt syn, der ret naturligt trak mange hollændere ud til dette sted.

Selv om Holland har været lige så udsat for krigens ødelæggelser som Tyskland, er genopbygningen langt fremskreden. Ødelæggelserne kan spores ved tomme pladser, der hvor de sønderskudte huse har ligget, men som helhed er der ryddet op samt rent og pænt overalt.

Jernbanerne er også blevet genopbygget efter de voldsomme ødelæggelser disse var ude for under besættelsen, og så vidt vi forstod, er hollænderne inde på at fremme elektrificeringen af banerne, når midlerne dertil kan skaffes.

De hollandske jernbanemænd var stærkt engageret i modstandsbevægelsen under okkupationen, og vi skal i den forbindelse nævne, at G. Joustra den 4. april d. å. modtog en meget høj orden, den største, der gives til civile udlændinge, af den engelske regering for hans arbejde i modstandsbevægelsen under krigen.

Vi rejste fra Holland med indtrykket af, at genopbygningen af landet er i fuld gang, og det er vort ønske, at det flittige hollandske folk indenfor en overskuelig tid vil opnå den samme høje levestandard, som eksisterede før krigen.

»Mange bække små, gør en stor å«.

Når man har overværet repræsentantskabsmødet i »Vejlekassen«, der fandt sted den 22. juni d. å., og hvoraf et udførligt referat senere vil blive bragt, kommer man uvilkårligt til at tænke på det gamle ord-sprog, citeret ovenfor.

»Vejlekassen« råder nu over en opsparat formue på ca. 3 millioner kr., og ingen hjælpekasse kan byde sine medlemmer så udmærkede betingelser. Vi er tilbøjelig til at give formanden for repræsentantskabet ret, da han i sin beretning nævnte, at det burde være obligatorisk for de unge, når de bliver antaget ved statsbanerne, at de da samtidig bliver medlem af »Vejlekassen«.

For et månedligt bidrag på 1 kr., som fradrages på lønningslisten, udbetaler »Vejlekassen« omgående ved død et beløb, der beregnes efter indmeldelsesalderen. Dette beløb varierer for tiden fra 1060 kr. til 570 kr., alt under hensyn til, hvor gammel man er ved indmeldelsen.

Vi benytter derfor lejligheden til at henstille til vore unge medlemmer, der endnu ikke er indmeldt i denne kasse om omgående at indmelde sig hos en af de stedlige tillidsmænd for »Vejlekassen«, hos hvem alle oplysninger kan indhentes, thi derved gør man både sig selv og sine nærmeste en tjeneste.

Dansk Lokomotiv Tidende

udkommer nu atter 2 gange om måneden d 5. og 20. Eventuelt stof til bladet må være redaktionen i hænde senest 14 dage, før bladet udkommer.

Taksigelser.

Hjertelig tak for venlig deltagelse ved min kære mand, lokomotivfører L. O. C. Abkjær's død og bisættelse.

Elisabeth Abkjær,
Rasmus Rasksvej 7, st. tv., Valby.

Opmærksomhed frabedes.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

Lokomotivfører *H. M. Mikkelsen,* Aarhus.

Anciennitetsplacering af de fra tidligere Syd-fynske Baner overgåede lokomotivførere.

De fra Syd-fynske Baner overgåede lokomotivførere, der alle er optaget i foreningen, er nu indplaceret i anciennitetsrækken for lokomotivførere, og skal i henhold hertil placeres i »Personalía 1949» således:

Lokomotivførerne:

- A. H. Christensen, Nyborg, på side 129 foran J. P. Larsen, Næ.
- A. H. Hansen, Faaborg, på side 130 efter J. M. V. Jørgensen, Kh. Gb.
- C. P. Hansen, Odense, på side 130 efter A. H. Hansen, Ng.
- C. L. Knudsen, Nyborg, på side 130 efter J. E. Elmue, Næ.
- H. H. Christiansen, Odense, på side 130 efter C. L. Knudsen, Ng.
- J. L. Larsen, Nyborg, på side 131 efter P. C. Thorngaard, Kh. Gb.
- C. I. P. Einshøj, Nyborg, på side 131 efter H. P. Bispe-skov, Kh. Gb.
- F. V. Jørgensen, Svendborg, på side 135 efter F. A. Jønsson, Kh. Gb.
- J. T. Jensen (lokomotivformand), Faaborg, på side 136 efter Alb. C. Andersen, Fh.
- L. G. Larsen, Odense, på side 137 efter J. H. Pedersen, Hj.
- R. J. Jensen, Faaborg, på side 137 efter L. G. Larsen, Od.
- M. P. M. Hansen, Nyborg, på side 137 efter R. J. Jensen, Få.
- M. Nielsen, Svendborg, på side 137 efter M. P. M. Hansen, Ng.
- S. Eskesen, Odense, på side 137 efter M. Nielsen, Svg.
- J. F. Nielsen, Odense, på side 137 efter S. Eskesen, Od.
- N. V. Hansen, Odense, på side 137 efter J. F. Nielsen, Od.

- M. N. Nielsen, Faaborg, på side 139 efter S. J. P. Herbst, Ar.
- E. V. Jørgensen, Odense, på side 139 efter M. N. Nielsen, Få.
- R. Andersen, Nyborg, på side 139 efter E. V. Jørgensen, Od.
- N. C. Rasmussen, Faaborg, på side 139 efter R. Andersen, Ng.
- R. P. L. Rasmussen, Svendborg, på side 139 efter N. C. Rasmussen, Få.
- J. Th. Jensen, Nyborg, på side 139 efter R. P. L. Rasmussen, Svg.
- K. V. P. Hejnfelt, Svendborg, på side 141 efter E. M. E. Markussen, Str.
- H. P. Schmidt, Svendborg, på side 141 efter G. F. Gjødesen, Sd.
- Th. A. R. Larsen, Svendborg, på side 141 efter H. P. Schmidt, Svg.
- J. P. C. Jørgensen, Odense, på side 141 efter Th. A. R. Larsen, Svg.
- C. Carlsen, Odense, på side 141 efter J. P. C. Jørgensen, Od.
- I. P. Rasmussen, Faaborg, på side 145 efter E. W. M. Knudsen, Ab.
- O. M. Christensen, Odense, på side 145 efter I. P. Rasmussen, Få.
- R. J. R. Sølyst, Svendborg, på side 145 efter O. M. Christensen, Od.
- K. R. Jørgensen, Odense, på side 145 efter A. Vilhelmsen, Fa.
- M. C. Petersen, Nyborg, på side 145 efter H. M. Mad-sen, Ar.
- P. E. Bækgaard, Faaborg, på side 145 efter M. C. Petersen, Ng.
- C. H. Hansen, Nyborg, på side 145 efter P. E. Bækgaard, Få.
- C. F. E. P. Rasmussen, Odense, på side 145 efter C. H. Hansen, Ng.
- N. J. R. R. S. Knudsen, Odense, på side 149 efter M. P. Lauer, Kh. Gb.
- C. C. Bech Andersen, Odense, på side 150 efter H. C. C. J. Hansen, Fa.
- C. P. Skytte Petersen, Odense, på side 150 efter C. C. Bech Andersen, Od.
- C. M. Jørgensen, Odense, efter A. Vilhelmsen, Rj.
- E. Petersen, Svendborg, efter C. M. Jørgensen, Od.
- E. B. Eriksen, Faaborg, efter E. Petersen, Svg.

Lokomotivfyrbødere og lokomotivfyrbøderaspiranter kan først placeres i anciennitetsrækken efter overstået eksamen på lokomotivfyrbøderkursus.

Statsbanepersonalet Sygekasse.

Jernbanelæge E. Biering-Petersen, 2 D. lægedistrikt, København, er bortrejst fra 27. juni—25. august d. å. Hans praksis varetages i nævnte tidsrum af læge H. Gundel, der afholder konsultation i jernbanelægens konsultationslokale til sædvanlig tid.

Jernbanelæge H. P. T. Ørum, 4 B. og 5 B. lægedistrikt, København, er bortrejst fra 30. juni—10. august d. å.

Hans praksis varetages i nævnte tidsrum af læge Th. Tingman, Refsnæsgade 46, st., tlf. Nora 7545.

Konsultationstid: Kl. 12—13, fredag tillige kl. 18—19, lørdag dog kl. 9—10.

Personalia.

Forfremmelse pr. 1-4-49:

Lokomotivfører V. S. Schmidt, Aalborg, til lokomotivmester (7. lkl.) i Aalborg.

Forfremmelse pr. 1-6-49:

Lokomotivfører A. J. N. Jensen, Fredericia, til lokomotivmester (7. lkl.) i Fredericia.

Ansættelse som lokomotivfyrbøder pr. 1-6-49:

Lokomotivfyrbøderaspirant E. A. Sterll, Kh. Gb., i Kh. Gb.

Forfremmelse pr. 1-7-49:

Lokomotivfyrbødere til lokomotivførere:

- J. V. B. Christiansen, Aarhus, i Slagelse.
- K. I. Hansen, Aarhus, i Herning.
- C. J. Clausen, Aarhus, i Herning.
- H. H. A. Christensen, Brande, i Brande.
- P. E. P. Jakobsen, Esbjerg, i Varde.
- E. A. Lønnqvist, Aarhus, i Padborg.
- P. Esbensen, Aarhus, i Padborg.
- K. O. Frandsen, Fredericia, i Tinglev.
- N. V. H. Haakonsen, Fredericia, i Tønder.
- R. A. Payne-Jensen, Aarhus, i Tinglev (med tildeling af hvervet som depotforstander).

Lokomotivfyrbøder til motorførere:

- C. W. E. B. Jørgensen, Nyborg, i Odense.

Forflyttelse efter ansøgning pr. 1-7-49:

Lokomotivførerne:

- N. K. Spøer, Kh. Gb. til Helgoland.
- H. E. Andersen, Nykøbing F., til Kh. Gb.
- A. C. Quaade, Lunderskov, til Kh. Gb.
- E. W. Olsson, Brande, til Kh. Gb.
- E. W. Melgaard, Varde, til Randers.
- O. Petersen, Padborg, til Randers.
- H. Jørgensen, Odense, til Nyborg.
- B. R. Rasmussen, Slagelse, til Nyborg.
- J. B. Pedersen, Holstebro, til Struer.
- O. V. D. Andersen, Tinglev, til Nykøbing F.
- K. E. B. Rasmussen, Padborg, til Lunderskov.
- M. V. V. Rasmussen, Slagelse, til Odense.
- P. M. Johansen, Tønder, til Slagelse.
- B. Berg, Herning, til Holstebro.
- R. L. Pedersen, depotforstander, Lunderskov, til Holstebro (med tildeling af hvervet som depotforstander).

Lokomotivfyrbøderne:

- L. O. Hansen, Gedser, til Kh. Gb.
- S. C. Andersen, Kalundborg, til Aarhus.
- B. P. Dons, Padborg, til Fredericia.
- I. N. Jensen, Roskilde, til Fredericia.
- H. E. Rasmussen, Slagelse, til Nyborg.
- E. Kjærgaard, Tønder, til Esbjerg.
- H. V. Karsholt, Næstved, til Slagelse.

Ansættelse som lokomotivfyrbødere pr. 1-7-49:

Lokomotivfyrbøderaspiranterne:

- S. G. L. Pedersen, Gedser, i Gedser.
- O. M. J. Jensen, Esbjerg, i Tønder.
- C. Jensen, Padborg, i Padborg.
- A. Christensen, Fredericia, i Fredericia.
- C. Petersen, Aarhus, i Sønderborg.
- S. Christiansen, Fredericia, i Roskilde.
- N. K. E. Stensdal, Padborg, i Padborg.
- E. T. J. Petersen, Kh. Gb., i Næstved.
- C. R. Jørgensen, Nyborg, i Kalundborg.
- P. H. W. Brag, Fredericia, i Gedser.

Afsked:

- Lokomotivfører P. K. Andreasen, Kh. Gb., efter ans. p. gr. af svagelighed med pension fra 31-8-49.
- Lokomotivfører A. B. Jensen, Aarhus, efter ans. p. gr. af alder med pension fra 31-8-49.
- Lokomotivfører H. P. Jensen, Kalundborg, efter ans. p. gr. af alder med pension fra 30-9-49.

Dødsfald:

- Lokomotivfører Viggo Hansen, Nyborg, den 10-6-49.
- Lokomotivfører C. E. A. Jørgensen, Nyborg, d. 11-6-49.

Dødsfald blandt pensionister:

- Pens. lokomotivfører N. C. Nielsen, Skanderborg, den 29-5-49.
- Pens. lokomotivfører V. Harmon, København, den 13-6-49.
- Pens. motorfører M. V. Wanger, Aarhus, den 12-6-49.

Byttelejlighed.

Randers—Silkeborg.

2 vær. byttelejlighed Randers—Silkeborg søges til 1. august.

Overassistent *Agnete Olesen*,
postkontoret, Randers.

Rettelse til adressefortegnelsen.

Lokomotivfyrbøderafdelingerne.

Aarhus: Formandens navn og adresse rettes til: C. Aa. Lundberg, Michaelsensgade 3, Aarhus.

Kh. Gb.: Formandens navn og adresse rettes til: J. Thillemann, Munkensvej 11. Tlf. Taga 4789 v.

Viborg: Kassererens navn og adresse rettes til: H. Petersen, Jyllandsgade 13, st.

Frederikshavn: Formandens navn og adresse rettes til: K. C. Bøjen, Schmidtsvej 5, 1. (Var fejlagtig opført under lokomotivfyrbøderafdelingerne i Dansk Lokomotiv Tidende for juni).

REDAKTION:

E. Greve Petersen (ansvarhavende), *S. Suneson*.
Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hellerup 7269.

ANNONCE-EKSPEDITION:

Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hellerup 7269. — Kontortid Kl. 10—16.
Postkonto 20 541.